

Utorak, 19. siječnja 2016.

P8_TA(2016)0008

Politike usmjerene na razvoj vještina u borbi protiv nezaposlenosti mladih

Rezolucija Europskog parlamenta od 19. siječnja 2016. o politici usmjerenoj na razvoj vještina u borbi protiv nezaposlenosti mladih (2015/2088(INI))

(2018/C 011/05)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 165. i 166.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. srpnja 2010. o promicanju pristupa mladih tržištu rada, jačanju položaja pripravnika, stažista i naučnika ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Preporuku Vijeća o uspostavi programa Jamstvo za mlade,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2013. o Jamstvu za mlade ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. travnja 2014. naslovljenu „Kako Europska unija može doprinijeti stvaranju pogodnog okruženja za poduzeća, poslovne djelatnosti i novoosnovana poduzeća kako bi se stvorila nova radna mjesta?” ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 22. listopada 2014. o Europskom semestru za usklađivanje ekonomske politike: provedba prioriteta za 2014. ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir Preporuku Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Preporuku Vijeća o kvalitativnom okviru za pripravništvo ⁽⁶⁾ i uzimajući u obzir pisani odgovor E-010744/2015 od 2. srpnja 2015. o Preporuci Vijeća o kvalitativnom okviru za pripravništvo,
- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća iz travnja 2015. o jačanju međusektorske suradnje u području politika s ciljem učinkovitog rješavanja socijalno-ekonomskih izazova s kojima se suočavaju mladi ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom,
- uzimajući u obzir „Popis pitanja u odnosu na početno izvješće Europske unije” Odbora Ujedinjenih naroda za prava osoba s invaliditetom ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir informativnu obavijest Europskog centra za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop) iz lipnja 2013 naslovljenu „Put prema oporavku: tri scenarija za vještine i tržište rada za 2025. godinu”,
- uzimajući u obzir informativnu obavijest Cedefopa iz ožujka 2014. naslovljenu „Neusklađenost vještina: skrivena pozadina”,

⁽¹⁾ SL C 351 E, 2.12.2011., str. 29.

⁽²⁾ SL C 440, 30.12.2015., str. 67.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0394.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2014)0038.

⁽⁵⁾ SL L 394, 30.12.2006., str. 10.

⁽⁶⁾ SL C 88, 27.3.2014., str. 1.

⁽⁷⁾ SL C 172, 27.5.2015., str. 3.

⁽⁸⁾ CRPD/C/EU/Q/1.

Utorak, 19. siječnja 2016.

- uzimajući u obzir studiju Cedefopa iz studenog 2014. naslovljenu „Izazov priznavanja: koliko je Europa blizu tome da prizna sve oblike učenja?”,
  - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljenu „Šesto izvješće o gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji: ulaganje u radna mjesta i rast” (COM(2014)0473),
  - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija naslovljenu „Europska strategija za osobe s invaliditetom 2010. – 2020.: obnovljena obveza za Europu bez zapreka” (COM(2010)0636),
  - uzimajući u obzir izvješće Komisije iz travnja 2015. naslovljeno „Usmjeravanje partnerstava Jamstva za mlade na terenu – sažeto izvješće ključnih postignuća i pouka iz pripremnog djelovanja Europskog parlamenta za Jamstvo za mlade”,
  - uzimajući u obzir izvješće koje je 2015. objavio Eurofound naslovljeno „Poduzetništvo mladih u Europi: vrijednosti, pristupi, politike”,
  - uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1304/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom socijalnom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1081/2006, a posebno njezino Poglavlje IV. o Inicijativi za zapošljavanje mladih ⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja i mišljenje Odbora za kulturu i obrazovanje (A8-0366/2015),
- A. budući da je u Europskoj uniji trenutačno nezaposleno 4,5 milijuna mladih u dobi između 15 i 24 godine te je više od 7 milijuna mladih Europljana između 15 i 24 godine koji nisu zaposleni, ne školuju se i ne osposobljavaju;
- B. budući da je krajem 2014. stopa nezaposlenosti u Uniji iznosila 9,9 %, a stopa nezaposlenosti mladih bila je više nego dvostruko veća te je iznosila 21,4 %;
- C. budući da je kriza osobito teško pogodila mlade;
- D. budući da su manjak relevantnih vještina za dostupna radna mjesta i neusklađenost obrazovanja i osposobljavanja važni čimbenici koji vode do nezaposlenosti mladih; budući da se, unatoč tome što su obrazovaniji i posjeduju više vještina u usporedbi s prijašnjim generacijama, mladi i dalje susreću sa znatnim strukturnim preprekama pri pronalaženju kvalitetnog zaposlenja koje je u skladu sa standardima EU-a i nacionalnim standardima; budući da se kriza u vezi sa zapošljavanjem mladih ne može riješiti bez učinkovitog i održivog otvaranja kvalitetnih radnih mjesta u Europi;
- E. budući da kasniji ulazak na tržište rada i duga razdoblja nezaposlenosti negativno utječu na razvoj karijere, plaću, zdravlje i socijalnu mobilnost;
- F. budući da su mladi dragocjeni za europsko gospodarstvo i da bi se trebali posvetiti stjecanju vještina traženih na tržištu rada te tako predvidjeti potrebe sutrašnjice;

⁽¹⁾ SL L 347, 20.12.2013., str. 470.

Utorak, 19. siječnja 2016.

- G. budući da se mladi mogu podijeliti u tri glavne skupine – učenici/studenti, radnici i nezaposleni – te bi za svaku od tih skupina trebali biti usvojeni zasebni politički pristupi kako bi se zajamčilo da će se pripadnici tih skupina uključiti u tržište rada, što znači da mladi učenici/studenti moraju imati vještine koje su potrebne na tržištu rada, mladi radnici tijekom karijere moraju raditi na svojim vještinama i na osposobljavanju, dok je u slučaju mladih bez posla potrebno uzeti u obzir podatak traže li aktivno posao ili se ne školuju, nisu zaposleni niti na osposobljavanju;
- H. budući da je potrebno uložiti sve moguće napore kako bi se zajamčilo da obrazovni sustavi adekvatno pripremaju učenike na profesionalno ostvarenje te kako bi se zajamčila uska suradnja između predstavnika obrazovnog sektora, prema potrebi i socijalnih službi, te poslodavaca i učenika;
- I. budući da je planiranje osposobljavanja i obrazovanja znatno bolje ako su organizacije mladih i studenata uključene u postupak donošenja odluka te se na taj način bolje zadovoljavaju potrebe društva i tržišta rada te potrebe za vještinama;
- J. budući da ugrožene i diskriminirane osobe te osobe u ranjivom položaju često nemaju mogućnost razvijati svoje talente, sposobnosti i vještine ako se u politikama u području obrazovanja i zapošljavanja te socijalnim politikama ne uzme u obzir socijalna dimenzija; budući da je obrazovnom sektoru potrebno dodijeliti odgovarajuća financijska sredstva;
- K. budući da se provedbom učinkovitih politika u području obrazovanja, osposobljavanja i vještina uz potporu poslodavaca, agencija za zapošljavanje i drugih relevantnih dionika može doprinijeti smanjenju nezaposlenosti mladih;
- L. budući da je potrebno omogućiti odgovarajuće osposobljavanje za osobe koje pronalaze nove kadrove, upravitelje za ljudske potencijale, službe za zapošljavanje, poslodavce i cjelokupni obrazovni sektor;
- M. budući da je financijska kriza 2008. rezultirala dodatnim problemima kada je riječ o pristupu mladih tržištu rada jer na nezaposlenost mladih ekonomski ciklusi više utječu nego na cjelokupnu nezaposlenost zbog toga što mladi općenito imaju manje iskustva;
- N. budući da su mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća jedan od najvažnijih pokretača zapošljavanja u EU-u, na koja se odnosi znatno više od 80 % svih radnih mjesta te su predvodnici u mnogim zelenim sektorima, no mogu se suočiti sa znatnim poteškoćama pri predviđanju potrebnih vještina i iskorištavanju mogućnosti zapošljavanja;
- O. budući da se poduzetništvom mladih može doprinijeti smanjenju nezaposlenosti mladih te se uz pomoć obrazovanja i osposobljavanja može povećati zapošljivost mladih;
- P. budući da programi stažiranja i naukovanja imaju različitu razinu uspješnosti diljem Unije s obzirom na njihova obilježja;
- Q. budući da Jamstvo za mlade, pod uvjetom da se pravilno provodi, predstavlja sveobuhvatni pristup pomaganju mladima da uspješno prijeđu na tržište rada ili visokokvalitetno obrazovanje, kao što pokazuju postignuća pripremnog djelovanja Europskog parlamenta za Jamstvo za mlade;
- R. budući da je za postizanje učinkovitih rezultata Jamstva za mlade ključno procijeniti stvarne potrebe mladih u vezi sa zapošljavanjem i konkretne sektore u kojima će im se u budućnosti pružiti prilika za zapošljavanje, kao što su socijalno gospodarstvo i zeleno gospodarstvo, uz stalno i pažljivo praćenje ne samo povezanih projekata, već i agencija koje ih provode te sastavljanje redovnih izvješća o napretku u pogledu navedene mjere za borbu protiv nezaposlenosti mladih;

Utorak, 19. siječnja 2016.

5. budući da je Inicijativa za zapošljavanje mladih ključna za pružanje ciljane pomoći mladima koji nisu zaposleni, ne školuju se i ne osposobljavaju;

Suradnja, sudjelovanje, partnerstvo

1. napominje da su razvoj individualnih vještina i širenje znanja i vještina jedan od ključnih elemenata integriranih politika zapošljavanja i socijalnih politika te da se uz njihovu pomoć može omogućiti dugoročan rast, promicati europska konkurentnost, boriti se protiv nezaposlenosti i izgraditi uključivije europsko društvo ako se u okviru politika u području razvoja vještina prepoznaju višeslojne potrebe i sposobnosti mladih koji su nezaposleni; podsjeća da se razvojem vještina neće ostvariti željeni rezultat ako se istovremeno ne riješi pitanje otvaranja radnih mjesta i primjerene socijalne zaštite;

2. naglašava da je „novi poticaj za zapošljavanje, rast i ulaganja” ključni prioritet Komisije te da se ona u svom Programu rada za 2015. obvezala na poduzimanje praktičnih inicijativa za promicanje integracije i zapošljivosti na tržištu rada, a posebno na poduzimanje mjera za pružanje podrške državama članicama pri zapošljavanju mladih; ponovo podsjeća na to da je Parlament redovito predlagao različita rješenja naglašavajući da bi zapošljavanje, obrazovanje i osposobljavanje mladih trebali biti među najvažnijim političkim prioritetima EU-a;

3. podsjeća na to da je izuzetno važno da mladi ljudi, relevantni dionici, organizacije i socijalni partneri sudjeluju u promicanju pripreme, provedbe, praćenja i ocjenjivanja relevantnih inicijativa čiji je cilj pružanje potpore zapošljavanju mladih na razini EU-a te na nacionalnoj i lokalnoj razini;

4. ističe da je u Europi s jedne strane 24 milijuna nezaposlenih, uključujući 7,5 milijuna mladih koji nisu zaposleni, ne školuju se i ne osposobljavaju, a s druge strane postoji dva milijuna nepopunjenih radnih mjesta u EU-u; napominje da postoji mnogo prekvalificiranih nezaposlenih mladih osoba čije vještine ne odgovaraju potražnji na tržištu rada; stoga ističe da je potrebno izgraditi snažna partnerstva između lokalnih vlasti, obrazovnih službi i službi za zapošljavanje – općih i specijaliziranih – te socijalnih partnera i poslovne zajednice kako bi se podržalo izradu, provedbu i praćenje kratkoročnih i srednjoročnih održivih, uključivih i kvalitetnih strategija i akcijskih planova za zapošljavanje; poziva na užu i strukturnu suradnju i interakciju između školovanja i strukovnog obrazovanja, javnih uprava, poduzeća, civilnog društva, osobito organizacija mladih i studenata, kako bi se vještine bolje uskladile s potrebama tržišta rada, među ostalim preko mogućnosti za drugu priliku, u cilju postizanja maksimalne kvalitete obrazovanja i osposobljavanja; naglašava da je ta bolja suradnja također ključna za učinkovitu provedbu Jamstva za mlade;

5. pozdravlja alate za razvoj vještina i predviđanja o potrebnim vještinama koje je predložila Komisija; naglašava činjenicu da bi se u okviru razvoja vještina trebalo poticati razvoj vještina povezanih sa znanosti, tehnologijom, inženjerskom i matematikom (vještine STEM), koje su vrlo korisne u gospodarstvu; naglašava, međutim, da su potrebne ambicioznije mjere i ulaganja; vjeruje da za predviđanje budućih potrebnih vještina svi dionici tržišta rada moraju biti u velikoj mjeri uključeni na svim razinama;

6. poziva države članice te regionalne i lokalne vlasti da donesu i provedu, zajedno sa socijalnim partnerima i ustanovama za osposobljavanje, strategije za razvoj i predviđanje potrebnih vještina u cilju poboljšanja općih i sektorskih vještina te vještina karakterističnih za pojedinačna zanimanja; nadalje naglašava važnost partnerstva i povjerenja među obrazovnim ustanovama, poduzećima, socijalnim partnerima i vlastima;

7. naglašava ulogu visokih učilišta u razvoju znanja i vještina koji su diplomiranim studentima potrebni kako bi bili uspješni na tržištu rada;

Utorak, 19. siječnja 2016.

8. ističe iznimno važnu ulogu nastavnika i voditelja osposobljavanja koji trebaju biti kompetentni i učenicima pružati podršku kako bi se smanjio broj onih koji rano odustaju od školovanja, posebno u slabije razvijenim područjima, i kako bi se poboljšala zapošljivost mladih; naglašava da bi nastavnici trebali imati veću potporu škola, ustanova za osposobljavanje, lokalnih zajednica i obrazovnih politika, primjerice u obliku učinkovitijeg i ažuriranijeg osposobljavanja radi stjecanja novih vještina kao što su poduzetničke vještine i vještine u području IKT-a, promicanja učenja od kolega i razmjene najboljih praksi, lakšeg pristupa mogućnostima osposobljavanja te poboljšanih sustava kontinuiranog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja; s tim u vezi, ističe važnost ulaganja u cjeloživotno usavršavanje nastavnika; snažno se protivi smanjenju proračuna za obrazovanje, posebno u kombinaciji sa smanjenjem stipendija i bespovratnih sredstava te povećanjem školarina;
9. potiče integraciju novih metoda podučavanja i osposobljavanja koje su nastavnici razvili kao odgovor na konkretne potrebe polaznika;
10. ističe da bi obrazovne ustanove i ustanove za osposobljavanje te poduzeća trebali surađivati kako bi razvili kvalifikacije koje vjerno odražavaju stvarne vještine koje su oni koji posjeduju te kvalifikacije stekli tijekom života;
11. ističe važnost uključivanja mladih, inovativnih poslodavaca u aktualne dijaloge između obrazovnih ustanova i poslodavaca kako bi se obrazovanje i stručno osposobljavanje bolje uskladilo sa zahtjevima tržišta rada; pozdravlja i ističe važnost programa mentorstva čiji je cilj pripremiti mlade za njihova buduća radna mjesta;
12. ističe važnost administrativnih kapaciteta i učinkovitih agencija za zapošljavanje; poziva na jačanje načela partnerstva između javnih tijela i civilnog društva kao i na omogućavanje relevantnog osposobljavanja za lokalna i regionalna tijela te ostale relevantne dionike kako bi se zajamčila učinkovitija i strateška upotreba europskih fondova; nadalje poziva vlade da budu ambicioznije i da ulože napore u predviđanje potreba mladih, poduzeća i civilnog društva kao i ustanova za akademsko obrazovanje i strukovno osposobljavanje te da brže provode programe za zapošljavanje i prate postignuti napredak;
13. ističe važnost uske međusektorske suradnje, osobito između službi za zapošljavanje i obrazovnih službi;
14. podsjeća da naglasak u politikama treba biti na pomaganju osobama koje su nezaposlene, ne školuju se i ne osposobljavaju, uključujući osobe koje su izgubile motivaciju, kako bi mogle unaprijediti svoje obrazovanje ili se uključiti u tržište rada;
15. napominje da europski fondovi, ako se koriste na učinkovitiji i strateški način, mogu biti izvrsno sredstvo za poticanje rasta i razvoja sveučilišta i poduzeća; poziva da se povećaju financijska sredstva za širenje informacija o europskim financijskim instrumentima i za širenje znanja i vještina na sveučilištima i u poduzećima koji su potrebni za traženje financijskih sredstava, izučavanje financiranja projekata i upravljanje tim projektima;
16. ističe da je iznimno važno uvesti sustav za nadzor i praćenje uz pomoć kojeg će se utvrditi kako se fondovi EU-a koriste kako bi se zajamčila njihova pravilna upotreba;
17. poziva na utemeljenje nagrade EU-a za najbolje projekte u području borbe protiv nezaposlenosti mladih, a nagrada bi mogla biti povezana s paneuropskim natjecanjem „Europska nagrada za mlade” i s „Europskom nagradom za zapošljavanje mladih u socijalnom gospodarstvu”; poziva Komisiju da promiče takve inicijative kako bi se podigla osviještenost o tom pitanju i kako bi se približila potrebama građana; međutim, ističe da je potrebno odgovorno se koristiti proračunskim sredstvima te stoga poziva na financiranje takvih inicijativa u okviru postojećeg proračuna;
18. poziva na uspostavljanje europske strategije za vještine koja će biti usmjerena na budućnost i na rezultate te koja će usmjeravati nacionalne strategije za vještine i integrirati ih u nacionalne planove za zapošljavanje, pružajući istodobno sveobuhvatni okvir za sektorske akcijske planove koji su predloženi u paketu za zapošljavanje;
19. poziva države članice da što prije primijene preporuke po državama članicama u području obrazovanja i tržišta rada u okviru Europskog semestra i druge preporuke Komisije;

Utorak, 19. siječnja 2016.

Mala i srednja poduzeća i poduzetništvo

20. ističe da poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, akteri u socijalnom i solidarnom gospodarstvu te mikropoduzeća imaju ključnu ulogu u osposobljavanju za stjecanje radnih vještina i otvaranju radnih mjesta za mlade; ističe da je mladima potrebno omogućiti obrazovanje koje će ih na najširi mogući način pripremiti za poduzetništvo; potiče uključivanje razvoja strukovnih vještina u sigurnom okruženju potrebnih za osnivanje poduzeća i upravljanje njima u nastavne planove, kao i usvajanje transverzalnih kompetencija, vještina i znanja u području poduzetništva, koji se učinkovito stječu praktičnim iskustvom u stvarnim uvjetima; predlaže da se o poduzetništvu podučava u okviru različitih predmeta ili u okviru zasebnog predmeta te ističe da je potrebno zajamčiti pristup visokokvalitetnom pripravništvu i stručnom osposobljavanju u sveučilišnoj fazi obrazovanja i nakon nje; naglašava da je usvajanje demokratskih vještina i vještina timskog rada, svladavanje umijeća preuzimanja odgovornosti i analiziranja situacije dio cjeloživotnog učenja kojim se podupire aktivno građanstvo; skreće pozornost na mogućnosti i prednosti koje se otvaraju uključivanjem većeg broja ljudi (npr. uspješnih mladih poduzetnika, nevladinih organizacija čiji je cilj promicanje poduzetništva) u podučavanje o poduzetništvu;

21. podsjeća da su poticanje poduzetništva, razumijevanje ekonomije i poticanje osjećaja za odgovornost i za preuzimanje inicijative važni čimbenici u promicanju aktivnog pristupa vlastitoj karijeri; smatra da je odgovornost javnih tijela, obrazovnog sektora, poduzeća i civilnog društva da promiču poduzetništvo; ponovno ističe da je potrebno razviti mobilnost unutar poduzeća; ponovno ističe ulogu financijskih institucija kada je riječ o novoosnovanim poduzećima i pristupu financiranju te poziva na ulaganja, razvoj vještina i prognoziranje u sektorima u usponu i potencijalnim sektorima, uključujući čiste tehnologije i zelena radna mjesta s obzirom na njihov veliki potencijal u otvaranju novih radnih mjesta;

22. naglašava da se poduzetničke vještine mogu steći i preko programa za razvoj vještina organiziranih izvan općeg obrazovnog sustava te da ti programi mogu uključivati obuku i mentorstvo koje pružaju iskusni instruktori, poduzetnici i poslovni stručnjaci koji s potencijalnim poduzetnicima dijele svoje poslovno znanje, daju im savjete i povratne informacije te im omogućuju uspostavu dragocjene mreže kontakata koja obuhvaća postojeća poduzeća i poduzetnike, a koju bi inače tek nakon dugo vremena uspjeli uspostaviti;

23. ističe da je potrebno smanjiti postojeće administrativne i financijske zahtjeve kada je riječ o osnivanju i vođenju poduzeća uz pomoć pojednostavljenja postupaka, lakšeg pristupa kreditima, rizičnom kapitalu i mikrofinanciranju za novoosnovana poduzeća, zajamčenog pristupa brzom internetskoj vezi, multidisciplinarnog prilagođenog savjetovanja, uvođenja poticajnih mjera za poduzetnike koji zapošljavaju mlade kada je to moguće; ističe važnost mikrofinanciranja, Programa EU-a za zapošljavanje i socijalne inovacije te Plana ulaganja za Europu za postizanje tih ciljeva; ističe da je potrebno omogućiti rješavanje svih relevantnih administrativnih procedura u vezi s osnivanjem i vođenjem poduzeća na jednom mjestu; podsjeća da se u okviru svih administrativnih zahtjeva treba voditi računa o poštovanju prava radnika;

24. potiče države članice da sudjeluju u programu Erasmus za mlade poduzetnike te da ga promiču među mladima koji žele započeti poslovne projekte kako bi im se omogućilo stjecanje iskustva u inozemstvu i novih vještina koje će im pomoći u uspješnoj realizaciji poslovnih projekata;

25. podsjeća da se kreativne industrije ubrajaju u najpoduzetnije i najbrže rastuće sektore te da se kreativnim obrazovanjem razvijaju prenosive vještine poput kreativnog razmišljanja, rješavanja problema, timskog rada i snalažljivosti; uviđa da su umjetnički i medijski sektor posebno privlačni mladima;

26. podsjeća na široku lepezu poslova povezanih s tradicionalnim vještinama, koji se često ne mogu premjestiti na drugo područje, a koji doprinose lokalnom gospodarstvu te imaju kulturnu važnost; stoga potiče države članice da se pobrinu za to da se obrti i zanimanja koji sadrže tradicionalne i kulturne elemente očuvaju i učinkovito prenesu na mlađu generaciju provedbom specijaliziranih programa;

Utorak, 19. siječnja 2016.

27. poziva na stvaranje pogodnih uvjeta za socijalno gospodarstvo kako bi se kombiniralo otvaranje radnih mjesta za mlade i razvoj društvenog kapitala; poziva na bolje uključivanje poduzeća socijalnog i solidarnog gospodarstva u nacionalne i europske akcijske planove za zapošljavanje, razvoj vještina i socijalnu integraciju kako bi se potaknuo i iskoristio njihov potencijal za otvaranje radnih mjesta te njihov doprinos ostvarenju glavnih ciljeva strategije EU 2020.;

28. podsjeća da poslodavci i poduzetnici imaju važnu ulogu u osposobljavanju na radnom mjestu i pružanju mogućnosti za naučavanje te da bi se to trebalo dodatno poticati i razvijati;

29. ističe da je u pogledu politika kojima se promiče poduzetništvo mladih potrebno srednjoročno i dugoročno planiranje; ističe da se u okviru politika kojima se promiče poduzetništvo treba voditi računa o različitim potrebama svih država članica;

30. poziva na učinkovitu potporu društveno odgovornim, zelenim i održivim poduzetničkim projektima, kao i na promicanje održivih alternativnih modela poput zadruga, koji se temelje na demokratskom postupku odlučivanja i nastoje pozitivno utjecati na lokalnu zajednicu;

Vještine za zapošljivost

31. ističe da je potrebno hitno poboljšati kvalifikacije i motivaciju savjetnika koji rade u državnim agencijama za zapošljavanje tako da mogu proaktivno odgovoriti na potrebe mladih koji traže posao, pomoći im u stjecanju dodatnih kvalifikacija i prepoznati vještine koje su im potrebne na tržištu rada;

32. podsjeća na to da je u svim fazama obrazovanja i osposobljavanja potrebno kvalitetno i prilagođeno obrazovno usmjeravanje i podrška uz pomoć kojih se može smanjiti rizik ranog odustajanja od školovanja te također pomoći prevladati poteškoće u pristupu tržištu rada; ističe da to profesionalno usmjeravanje treba biti ugrađeno u nastavni plan i da se mora pružati u suradnji s gospodarskim akterima i agencijama za zapošljavanje; ističe ključnu ulogu učenja stranih jezika i digitalne pismenosti;

33. upozorava na manjak visokokvalitetnog profesionalnog savjetovanja u državama članicama; naglašava da je potrebno poboljšati kvalitetu profesionalnog savjetovanja u školama i savjetnicima omogućiti kontinuirano profesionalno osposobljavanje tako da mogu steći odgovarajuće kvalifikacije koje će im omogućiti da studentima i učenicima pomognu u odabiru prave karijere;

34. poziva države članice da prouče najbolje prakse u školskim sustavima profesionalnog savjetovanja u kojima se učenike prati od nižih razina školovanja do prvih koraka na tržištu rada;

35. ističe da je važno redovno pratiti buduće potrebe za vještinama i stoga potiče države članice i sve relevantne dionike da razmjenjuju dobre prakse u tom području te da dodatno razviju instrumente za praćenje i predviđanje;

36. pozdravlja preuređenje postojeće internetske stranice Panorame vještina EU-a, koja sada služi kao sveobuhvatna, korisnicima prilagođena, središnja pristupna točka za informacije i obavijesti o potrebama za vještinama u zanimanjima i sektorima u EU-u te koja pomaže kreatorima politika, stručnjacima, agencijama za zapošljavanje, savjetnicima za profesionalnu orijentaciju i pojedincima da donose bolje odluke na temelju svih dostupnih informacija;

37. poziva države članice da razmjenjuju dobre prakse u području strukovnog obrazovanja i razvoja osposobljavanja preko vještina, pri čemu će mladima omogućiti bolji pristup tržištu rada, te da revidiraju programe osposobljavanja u skladu s previđenim potrebama tržišta ako za tim postoji potreba; ističe važnost praktičnih, poduzetničkih i programerskih vještina te e-vještina koje su neophodne kada je riječ o profesionalnom razvoju u 21. stoljeću; ističe važnost provedbe Akcijskog plana za poduzetništvo 2020. i strategije EU-a o e-vještinama; podsjeća da bi cjeloživotno savjetovanje o razvoju profesionalne karijere trebalo biti dostupno tijekom cijelog radnog vijeka kako bi osobe mogle održavati i razvijati svoje vještine i znanja;

Utorak, 19. siječnja 2016.

38. potiče države članice da promiču i podupiru mogućnosti za profesionalnu mobilnost mladih naučnika kako bi im se omogućilo da upoznaju druge sustave osposobljavanja i druge vrste poduzeća te tako razvijaju svoje vještine, ali i kako bi im se omogućilo da se služe stranim jezikom, što će im pomoći da nađu stabilan položaj na tržištu rada;
39. ističe važnost razvijanja „mekih vještina“ (*soft skills*) koje pomažu pri uspješnijem pregovaranju na tržištu rada i razvoju profesionalne karijere te koje su ključan dodatak stručnom znanju i iskustvu;
40. ističe da je hitno potrebno promicati neformalno i informalno učenje, koje uključuje volontiranje, i koje je mladima neprocjenjivo u stjecanju vještina koje su im potrebne u profesionalnom životu;
41. podsjeća da je neformalno i informalno učenje ključno za razvijanje mekih vještina kao što su komunikacijske vještine ili vještine potrebne za donošenje odluka; stoga poziva na ulaganja u uključive mogućnosti koje omogućuju neformalno i informalno učenje i na prepoznavanje utjecaja i vrijednosti stečenog iskustva, vještina i kompetencija;
42. potiče uspostavu sustava za osposobljavanje i učenje kojim će se usvojiti inovativni, ali pristupačni pristupi te u kojem će naglasak biti na razvijanju osnovnih vještina, kao i intelektualnih i tehničkih kompetencija;
43. ističe važnost daljnjeg razvoja alata EURES, osobito u pograničnim područjima, kako bi se mlade potaknulo da proučavaju ponude radnih mjesta, pripravništva ili naukovanja u inozemstvu i kako bi im se pružila potpora u pogledu njihovih projekata za mobilnost tako da im se omogući pomoć i savjetovanje u vezi s projektima;
44. ističe da politika u vezi s obrazovanjem i razvojem vještina ne bi trebala biti usmjerena samo na zadovoljavanje potreba tržišta rada, nego bi također trebala omogućiti pojedincima da steknu potrebne transverzalne vještine kako bi se razvili u aktivne i odgovorne građane; poziva Komisiju i države članice da poštuju činjenicu da se obrazovanje i osposobljavanje ubrajaju u temeljna prava te da sama po sebi imaju veliku vrijednost;
45. naglašava važnost holističkog obrazovanja, na primjer u obliku građanskog odgoja i obrazovanja, koje bi trebalo biti sastavni dio svih aspekata obrazovanja i koje mladima može pomoći u prijelazu na tržište rada;
46. naglašava da je važno ojačati sposobnost učenika za učenje i da im je potrebno ponuditi učinkovite strategije učenja; ističe da će se primjenom načela „naučiti kako se uči“ olakšati stjecanje znanja, vještina, stavova i sposobnosti koji pojedincima omogućavaju da utvrde, isplaniraju i postignu vlastite ciljeve u učenju te da postanu sposobni za autonomno učenje i da se mogu nositi s intenzivnim promjenama na tržištu rada;
47. ističe da bavljenje sportom sudionicima pruža mogućnost za razvoj širokog spektra transverzalnih vještina koje povećavaju njihovu zapošljivost te im pomažu da uspiju kao vođe i da ostvare svoje ciljeve; dodatno naglašava povezanost sporta, zapošljivosti, obrazovanja i osposobljavanja;
48. izražava zabrinutost zbog lošijih rezultata zabilježenih u nekim državama članicama Europske unije u sklopu posljednjeg istraživanja PISA-e (Međunarodna procjena znanja i vještina učenika); poziva države članice da obrazovanje postave za glavni prioritet kako bi se postigli ciljevi strategije Europa 2020.;
49. ističe da su osposobljavanje na radnom mjestu te visokokvalitetno i formativno naukovanje, poduprto partnerstvom između škola, ustanova za osposobljavanje i poduzeća, načini za poboljšanje pristupa mladima tržištu rada te da bi bolja uporaba tih mogućnosti uz pomoć bolje profesionalne orijentacije mogla povećati broj potencijalnih kandidata za slobodna radna mjesta i također poboljšati njihovu pripremljenost za rad; konstatira da su takve mjere polučile uspjeh u nekim državama članicama; smatra da bi se razmjennom najboljih praksi u tom području pridonijelo smanjenju nezaposlenosti mladih; ističe da je pripravnicima u nepovoljnom položaju potrebna posebna potpora, npr. u obliku dodatnog podučavanja i dodatnih tečajeva, te da je poduzećima potrebno pružiti pomoć u rješavanju administrativnih i organizacijskih zadaća;

Utorak, 19. siječnja 2016.

50. ističe vrijednost visokokvalitetnog naukovanja u svim sektorima zapošljavanja i poziva Komisiju i države članice da potiču žene da se odluče za tradicionalno muška naukovanja i zanimanja;

51. ističe da bi se uspješan prijelaz s obrazovanja na radno mjesto trebao promicati povezivanjem teorijskog obrazovanja s praktičnim osposobljavanjem, integriranjem vještina koje pridonose zapošljivosti u osnovne akademske nastavne planove, omogućivanjem visokokvalitetnog stažiranja kao što je utvrđeno u Europskoj povelji o kvaliteti stažiranja i strukovnog naukovanja te priznavanjem kvalifikacija koje su stečene tijekom formalnog i neformalnog obrazovanja ili volontiranja; ističe da bi visokokvalitetno stažiranje/pripravništvo uvijek trebalo imati jasne ishode učenja i da se pripravnike ne bi smjelo iskorištavati;

52. podsjeća da bi visokokvalitetno pripravništvo i naukovanje u kojima se odražavaju stvarne potrebe trebalo voditi k zapošljavanju i da bi pripravništvo trebalo pripremiti pripravnike za rad, te osuđuje sve oblike zlorabe uključujući lažna pripravništva kojima se ugrožava stjecanje prava socijalnog osiguranja za radnike; naglašava da se pripravništvom trebaju ojačati vještine i zapošljivost; poziva države članice da poduzmu odvrćuće mjere kako bi se spriječila zloraba statusa pripravništva i da intenziviraju informativne kampanje o pravima pripravnika;

53. pozdravlja kvalitativni okvir za pripravništvo i Europski savez za naukovanje; ističe da je važno da Komisija pažljivo prati njihovu provedbu u državama članicama; potiče Savez za naukovanje da pozivanjem na uklanjanje prepreka kao što su školarine za naukovanje promiče pristup mladima naukovanju;

54. podsjeća, uz poštovanje nadležnosti država članica u tom području, na iznimnu važnost dvojnog modela obrazovanja te stjecanja praktičnih, društvenih i komunikacijskih vještina; naglašava da društvene i komunikacijske vještine mogu mladima pomoći da ojačaju samopouzdanje te im omogućiti lakši ulazak na tržište rada; ističe da dvojni model mora biti prilagođen društvenom, gospodarskom i kulturnom kontekstu svake države te da ga se ne treba smatrati jedinim ispravnim sustavom strukovnog obrazovanja i osposobljavanja; stoga poziva na priznavanje i jačanje dvojnog učenja na svim razinama;

55. poziva na bolju suradnju obrazovnih institucija, na strukovnoj i višoj razini, i poduzetnika pri oblikovanju nastavnih planova prilagođenih potrebama tržišta rada;

56. ističe prednosti fleksibilnog pristupa obrazovanju usredotočenog na učenike u sklopu kojeg je moguće mijenjati ili prilagođavati smjer obrazovanja u skladu s potrebama učenika pri čemu oni nisu ograničeni svojim prvotnim izborom;

57. upozorava države članice da izbjegavaju raznovrsnost u oblicima ugovora koji se nude mladima; poziva na bolje promišljanje o tom pitanju kako bi se povećala učinkovitost;

58. poziva države članice da povećaju privlačnost programa i studija u području STEM-a kako bi se riješio postojeći manjak radne snage u tom području; no naglašava da su humanističke znanosti i opće humanističko znanje nužni za učinkovito iskorištavanje mogućnosti koje predstavljaju discipline STEM-a te bi stoga trebali uživati učinkovitu podršku unutar njihovih institucija te imati jasnu ulogu u razvoju nastavnog plana; poziva države članice da potiču međusektorski pristup između različitih područja unutar obrazovnih ustanova, kao što su zajednički programi koji uključuju umjetnost, znanost, IKT, inženjerstvo, poduzetništvo i druga relevantna područja;

59. potiče države članice da hitno uključe nove tehnologije u proces učenja te da pospješe i poboljšaju osposobljavanje u području digitalnih tehnologija i IKT-a na svim razinama i u svim vrstama obrazovanja i osposobljavanja, među ostalim i za nastavno osoblje, kako bi stečene kvalifikacije i nastavni planovi bili digitalno usklađeniji te kako bi se motiviralo mlade da studiraju IKT i da se opredijele za karijere u tom području; naglašava da je potrebno izgraditi bolju tehnološku osnovu u školama i na sveučilištima, kao i osigurati potrebnu infrastrukturu; nadalje, u tom smislu ističe važnost otvorenih obrazovnih sadržaja kojima se svima jamči pristup obrazovanju te se povećava zapošljivost tako što se podupire proces cjeloživotnog učenja; podsjeća na potrebu za poticanjem djevojaka i mladih žena da se opredijele za studij IKT-a;

Utorak, 19. siječnja 2016.

60. ističe da je potrebno razviti mjere kako bi se djevojke potaknulo da odabiru predmete u području STEM-a i kako bi se uspostavilo kvalitetno profesionalno savjetovanje kojim će im se pomoći da nastave karijeru u tom području s obzirom na to da su žene i dalje u velikoj mjeri nedovoljno zastupljene u zanimanjima u području STEM-a i čine samo 24 % stručnjaka u znanosti i inženjerstvu te s obzirom na to da se zanimanja u području STEM-a ubrajaju u 20 najdeficitarnijih zanimanja u državama članicama;

61. naglašava da je mobilnost radne snage unutar EU-a i dalje niska unatoč visokim stopama nezaposlenosti mladih u nekim državama članicama i nepopunjenim radnim mjestima u drugima; stoga podsjeća na važnost mobilnosti radnika za postizanje konkurentnog tržišta rada te ističe da je potrebno smanjiti jezične i kulturne prepreke koje mogu kočiti mobilnost uz pomoć jezičnih tečajeva prilagođenih pojedinačnim sektorima i tečajeva međukulturne komunikacije za nezaposlene;

62. naglašava važnost rješavanja problema nedostatka vještina i neravnoteže između dostupnih i potrebnih vještina promicanjem i omogućavanjem mobilnosti učenika, kao i prekograničnog priznavanja kvalifikacija, uz pomoć boljeg iskorištavanja svih instrumenata i programa EU-a, kao što su Erasmus+, Europski kvalifikacijski okvir, Europska putovnica vještina, Jamstvo za mlade, životopis u formatu Europass, potvrda o posjedovanju poduzetničkih vještina, Europski portal za radnu mobilnost (EURES), Savez znanja i Europski savez za naukovanje, Europski sustav prikupljanja i prenošenja bodova (ECTS), Europski okvir za osiguravanje kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (EQAVET) i Europski sustav za prijenos bodova u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (ECVET); naglašava važnost europske klasifikacije vještina, kvalifikacija i zanimanja (ESCO), kojom se utvrđuju i kategoriziraju vještine, kompetencije i kvalifikacije koje su relevantne za tržište rada, obrazovanje i osposobljavanje u EU-u, na 25 europskih jezika; u tom kontekstu ističe važnost odgovarajuće prenosivosti socijalnih prava unutar Unije i s tim u vezi ponovno ističe važnost programa Erasmus+, Europskog socijalnog fonda i EURES-a; poziva države članice da promiču tečajeve osposobljavanja u određenim sektorima u kojima postoji posebno velik jaz između ponude i potražnje;

63. potiče optimalno korištenje postojećim sredstvima EU-a kao što je program Erasmus+ u cilju poticanja razvoja transverzalnih vještina i kompetencija među mladima kako bi se učinkovitije uhvatilo u koštac s problemom nezaposlenosti mladih u EU-u;

64. ističe Erasmus+ kao ključno sredstvo za jamčenje kvalitete strukovnog obrazovanja i osposobljavanja diljem EU-a te potiče međunarodne razmjene u svrhe stručnog osposobljavanja;

65. podsjeća na to da djelotvorna provedba Jamstva za mlade i Inicijative za zapošljavanje mladih može pridonijeti i povećanju prilika na tržištu rada za mlade prevladavanjem obrazovnih nedostataka i omogućavanjem stjecanja vještina koje odgovaraju potrebama održivog tržišta rada i gospodarstva te može ponuditi vrijedno radno iskustvo i olakšati osnivanje uspješnih poduzeća; s tim u vezi ističe da je ključno procijeniti stvarne potrebe mladih u vezi sa zapošljavanjem i konkretne sektore u kojima će im se u budućnosti pružiti prilika za zapošljavanje, kao što su socijalno gospodarstvo i zeleno gospodarstvo, uz stalno i pažljivo praćenje ne samo povezanih projekata već i agencija koje ih provode i sastavljanje redovnih izvješća o napretku navedenih mjera za borbu protiv nezaposlenosti mladih;

66. ističe da je potrebno pojednostaviti administrativne mjere za provedbu Jamstva za mlade i hitno ukloniti sve birokratske prepreke koje bi mogle ograničiti njegovu učinkovitost;

67. pozdravlja nedavno povećanje prefinanciranja za Inicijativu za zapošljavanje mladih odlukom suzakonodavaca EU-a kojom se želi olakšati provedba te važne inicijative za regije i države koje imaju financijske poteškoće; poziva države članice te lokalne i regionalne vlasti da se koriste dostupnim financijskim sredstvima kako bi provele nužna poboljšanja i postigle održiva, a ne *ad-hoc* rješenja; poziva države članice da brzo i učinkovito provedu operativne programe Inicijative za zapošljavanje mladih;

Utorak, 19. siječnja 2016.

Jednake mogućnosti

68. ističe da bi razvoj vještina, ako se provede kao integrirani koncept, mogao postati mehanizam kojim se pružaju i promiču jednake mogućnosti za osobe iz ugroženih skupina, uključujući manjine koje se nalaze u nepovoljnom položaju, te posebno za djecu i mlade iz siromašnih obitelji, dugotrajno nezaposlene, imigrante u nepovoljnom položaju i osobe s invaliditetom; ističe da su prevencija te cjeloživotna podrška i savjetovanje za ugrožene skupine, s kojima treba početi u što ranijoj fazi, iznimno važni za formiranje produktivne i visokokvalificirane radne snage za tržište rada; nadalje ističe da je poslodavcima, osobama koje pronalaze nove kadrove i upraviteljima za ljudske potencijale potrebno pružiti podršku i omogućiti razvoj vještina preko programa osposobljavanja kako bi se podržalo uključivanje ugroženih skupina u tržište rada; ističe da je poslodavcima, upraviteljima za ljudske potencijale i učiteljima nužno omogućiti odgovarajuće osposobljavanje kako bi se omogućilo uključivanje najugroženijih skupina i kako bi im se na najbolji mogući način pružila podrška te omogućila što učinkovitija integracija; ponovno ističe važnost univerzalnog pristupa obrazovanju za sve;

69. ističe da je razvijanje vještina umrežavanja vrlo važno za sve mlade, a posebno za one koji imaju ograničeno radno iskustvo i za one koji potječu iz nedovoljno zastupljenih ili ugroženih skupina; naglašava da bi podučavanje umrežavanja moglo predstavljati strategiju za olakšavanje zapošljavanja te razvoja i istraživanja profesionalne karijere;

70. ističe da, iako žene čine većinu (60 %) diplomiranih studenata u Europskoj uniji, stopa njihove zaposlenosti i putanja napredovanja ne odražavaju njihov puni potencijal; naglašava da postizanje uključivog i dugoročnog gospodarskog rasta ovisi o premošćivanju jaza između obrazovnih postignuća žena i njihova položaja na tržištu rada, prvenstveno prevladavanjem horizontalne i vertikalne segregacije;

71. ističe da agencije za zapošljavanje trebaju uložiti veće napore kako bi zajamčile da pristup njihovim uslugama nije fizički onemogućen osobama s invaliditetom, u skladu s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom;

72. poziva države članice i Komisiju da promiču najbolje prakse i da podrže uključivanje mladih s invaliditetom u obrazovanje, uključujući programe cjeloživotnog učenja, te u tržište rada, uz pomoć mjera kao što su ulaganja u inicijative socijalnog poduzetništva koje tim mladim osobama pružaju podršku ili financijskih poticaja za organizacije koje ih zapošljavaju;

73. ističe da je osobama s invaliditetom važno zajamčiti pristup financijskoj potpori i stipendijama te da bi to trebao biti sastavni dio informacijskih i obrazovnih programa čija je svrha promicanje poduzetništva;

Nova generacija, nove mogućnosti, novi izazovi

74. napominje da se potencijal, talenti i vještine, ali i vrijednosti i prioritete mladih, koji su odrastali u razdoblju brzog tehnološkog napretka, razlikuju od onih prijašnjih generacija te da stoga treba istaknuti potrebu za programima i inicijativama kojima će se premostiti jaz između generacija; napominje da će se na taj način omogućiti bolje razumijevanje sposobnosti mladih generacija kao što su istovremeno obavljanje više zadataka, kreativnost, mobilnost, spremnost na promjene i, ponajviše, timski rad; ističe da bi sustavi obrazovanja i osposobljavanja trebali biti dovoljno fleksibilni da omogućе potpuni razvoj vještina i talenata mladih; nadalje naglašava da bi zaposlenici služba za pronalaženje novih kadrova i služba za zapošljavanje trebali biti dobro osposobljeni i imati vještine koje bi im omogućile da bolje razumiju novu generaciju; također napominje da to ne znači da svi mladi posjeduju vještine i sposobnosti potrebne za ispunjavanja digitalnih zahtjeva te stoga ponovo ističe da je sada još važnije nego prije svima omogućiti jednak pristup i osposobljavanje u pogledu digitalnih alata;

o

o o

75. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.
